

Тема. Силуетний рисунок. Створення колективної творчої роботи «Силуетна композиція»

Мета: актуалізувати знання учнів про основні засоби рисунка - лінію, штрих, тон, види ліній, розкрити роль лінії та силуету в графіці; розвивати вміння насолоджуватися спогляданням творів образотворчого мистецтва, аналізувати їх; формувати естетичні почуття, смак; активізувати творчу ініціативу учнів; виховувати зацікавленість творами графічного мистецтва.

Обладнання:

Матеріали та інструменти: графічні матеріали (олівці, гелеві (кулькові) ручки, фломастери), кольоровий папір, ножиці, клей, гумки, аркуші формату А3.

Зоровий ряд: мультимедійна презентація «Силуетний рисунок»

Тип уроку: комбінований.

ХІД уроку

1. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Привітання. Перевірка готовності учнів до уроку

Як сказав один мудрець:

«Зібратися разом – це початок,

Триматися разом – це прогрес.

Працювати разом – це успіх!»

Отже, бажаю нам успіху.

2. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

Гра «Експертиза»

Учитель пропонує учням уявити себе експертами графічного мистецтва. Демонструються декілька графічних творів, виконані різними техніками та виражальними засобами. Необхідно визначити:

- Яка техніка представлена у творі мистецтва?
- Які виражальні засоби графіки можна визначити?
- Графічний матеріал?

- Який графічний засіб не був представлений серед поданих малюнків? (*пляма*)

3. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ОГолошення ТЕМИ Й МЕТИ УРОКУ

Перегляд ілюстрацій на слайді, визначення засобу створення зображення.

- Чи легко виконати такий малюнок?
- А чи хотіли б ви випробувати свої вміння в такій техніці малювання?
- Розгляньте ілюстрації. Визначте, у яких сферах можна використати такі рисунки.

4. ВИКЛАДЕННЯ НОВОГО НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ.

1.Розповідь учителя.

Коли увечері ми йдемо вулицею, і десь зі сторони падає світло, ми бачимо свою тінь. Також можна побачити тінь будинку, дерева, будь-якого предмета. Іноді ми говоримо, що бачимо не лише людину, дерево, дім, але і їх силуети. Спостерігаючи такі зображення в навколишньому середовищі, люди й самі почали створювати силуетні образи.

Мистецтво силуету відоме ще з часів сивої давнини. Так, у печерах Африки було знайдено силуети мисливців, які полюють на диких звірів (показ слайдів). І створені ці наскельні розписи в епоху неоліту. Силуетні зображення були широко відомі в Стародавньому Китаї, Японії.

В Європі ж мистецтво силуету набуло поширення у XVIII ст. завдяки дуже цікавій історії. Якось один бідний французький художник вирішив написати листа генеральному контролеру фінансів Етьєну де Силуету і попросити у нього допомоги. І тільки-но він вивів його прізвище, як перо зробило кляксу. На одну лише мить художник зажурився, а потім його рука швидко перетворила кляксу на тінь, яка нібито впала на папір від постаті міністра фінансів. Лист так і не був написаний, але малюнок міністр все ж отримав(показ слайдів).

З цього часу подібні **пласкі однотонні зображення фігури** стали називати **силуетами**.

Графіка перекладає власне сприйняття особливою раціональною мовою, вона апелює до розуму. Живопис пробуджує емоції, а графіка — думки та уявлення від дійсності, вона наближена до слова.

2. Робота з демонстративним матеріалом. Сприймання графічних творів силуетного рисунку.

- А ось подивіться на силуетні зображення, виконані Георгієм Івановичем Нарбутом. Сухе і суворе, на перший погляд одноманітне, мистецтво полонить нас своєю загадковою недовомленістю і тонкою грацією. Художник мов розповідає нам історію життя власної родини («Автопортрет із сім'єю»), запрошує нас до себе на гостину.

- Чи подобаються вам роботи цього видатного графіка?
- Чи хочете навчитися цього загадкового мистецтва?

3. Педагогічний малюнок. Коментар учителя.

Опанувати мистецтво силуету зовсім не так легко, як здається. Твердість рисунка, дотримання перспективи і пропорційності необхідні тут не менше, ніж у будь-якій картині.

Силует – площинне однотонне зображення постаті або предмета, форма яких зарисовується тільки контуром.

Контур – лінія, яка окреслює форму предмета. Вони не лише виділяють форму, а й передають різні властивості зображення: розмір, конструкцію, рухи.

Якщо замкнутою лінією окреслити пляму, то одержимо **силует**, тобто **характерний обрис предмета**, подібний до його тіні.

Звичайно силует виконується чорною тушшю на білому, витинається з темного паперу й наклеюється на ясне тло, а може бути й навпаки.

Фізкультхвилинка

5. САМОСТІЙНА ПРАКТИЧНА РОБОТА УЧНІВ У ГРУПАХ.

1. Об'єднання учнів у групи за уподобаннями.

2. Вибір тематичної композиції за варіантами: «Лісова галявина», «Космос», « Сільське подвір'я» , «Африканська савана», «Підводний світ». *(Учні в групах відгадують тематику своєї композиції за запропонованими вчителем загадками у вигляді силуетних зображень)*

3.Інструктаж з техніки безпеки під час роботи з ножицями.

Правила користування ножицями

- 1) Ножиці – це небезпечний інструмент. Поводитись з ним треба обережно.
- 2) На робочому місці поклади ножиці так, щоб вони не виходили за край парти.
- 3) Не тримай ножиці вістрями догори.
- 4) Не ріж на ходу. Під час різання не вставай з місця.
- 5) Передавай ножиці закритими і кільцями вперед.
- 6) Під час роботи з ножицями притримуй матеріал лівою рукою так, щоб він не потрапляв на лінію різання.

Правила користування клеєм

- 1) Клей треба наносити пензликом від середини до країв.
- 2) При потраплянні клею на одяг його слід негайно змити водою.
- 3) Для притискання елементів аплікації і витирання рук треба користуватися матер'яною серветкою.
- 4) Закінчивши роботу, клей потрібно щільно закрити, пензлик і посуд помити.

4. Робота в групах. Створення силуетної композиції за вибором.

5. Презентація виконаних робіт групи. Створення класної арт-галереї.

Оцінювання роботи групи. Прийом « Світська розмова»

6. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ УРОКУ.

- Що таке силует?
- У чому краса і цінність графічних творів у техніці силуетного рисунку?

- Які виражальні засоби притаманні силуетному рисунку?
- Скажіть, чи зустрічали ви силуетні зображення в побуті.

РЕФЛЕКСІЯ.

Вправа «Займи позицію»

Учні за малюнком на слайді визначаються зі своїми враженнями, емоціями, які отримали під час уроку і займають позицію відповідно до обраного варіанту малюнка.

- **Я отримав задоволення від роботи у групі .**
- **Урок мені сподобався, бо я дізнався багато нового і корисного.**
- **У мене був гарний настрій, бо я займався улюбленою справою.**
- **Мені було сумно і нецікаво.**

8. Домашнє завдання. Поспостерігати за поведінкою котиків, їхніми рухами, позами для подальшого зображення фігури котиків у техніці силуетного рисунку. Знайти вірші та загадки про них.

Додатки.

Композиція «Сільське подвір'я»

(поросятко, вівця, кіт, собака, гуска, качка)

Композиція «Підводний світ» (рибки різних силуетів, акула, кит, скат, медузи, корали)

Композиція «Лісова галявина»

(ялинка, їжачок, зайчик, гриби, пеньок)

Композиція «Транспорт»

(автомобілі, автобус, вантажівка, світлофор)

Композиція «Африканська саванна»

(слон, носоріг, жирафа, антилопа)

Композиція «Космос»

(планети, метеорити, ракети, літаючі об'єкти)